

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

14 Vtrùm vota impuberum poßint irritari, & à quibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

caratorum ad regendam illorum voluntatem succedit; vt infra dubit. 15. dicitur. Possunt tamen vota illorum, cum irritari nequeunt, à Prælo suspendi; quia subest iusta causa differendi executionem, cum satis grauentur exercitiis probationis. quod intellige quando executio voti est impedimento probationi; alias non possunt, vt docet Siluest. *Votum*, 4. qu. 7. ex Paludano. Vnde vota realia non possunt à Prælo suspendi: possent tamen huiusmodi vota commutari in onera Religionis à Prælo vel Confessario, & vt quibusdam videtur, etiam ab ipso Nouitio; quia est commutatio in id quod aperte melius est. Hoc tamen casu tenebitur ex voto ad ea opera, in quæ commutatio facta fuerit.

Potest nihilominus Prælus in votis Nouitiorum dispensare; quia in illos habet iurisdictionem quasi episcopalem: non enim decet vt in difficultatibus, quæ Nouitiis in probatione occurrunt, adeatur Episcopus. ita Sancius lib. 9. disput. 39. Imò potest Prælus dispensare cum Nouitio vt promoueat ad sacros Ordines, vt docet Siluest. v. *Dispensatio*, num. 20. Et Angelus eodem, num. 8. & aperte constat cap. *Monachus*, d. 77. Vnde colligit Sancius, posse cum Nouitiis dispensare in iis, in quibus cum professis. Imò potest cognoscere & iudicare eorum crimina etiam grauia, vt homicidia, adulteria eorum Nouitiatu perpetrata, vt docet Azorius libro 12. cap. 2. q. 11. ex Nauarro. quia fauore Religionis exempti sunt à ciuilibus magistratibus. Potest etiam Episcopus in votis Nouitiorum dispensare, sicut in votis secularium; quia nondum ab eius iurisdictione planè exempti.

Quando votum fuit diuinitaxat suspensum, reuincit obligatio, si contingat illum egredi ante professionem. Si professionem fecerit, omnia ex dispositione iuris commutantur in votum professionis, vt infra num. 106. dicitur.

Ex dictis responderi potest ad dubium illud, Vtrum Summus Pontifex omnia vota laicorum irritare possit. Videtur posse, quia est omnium Superior; ac proinde eius auctoritas vbique videtur excepta.

Sed hæc sententia non est probabilis. vnde contrariam tradit D. Thomas q. 88. ar. 2. ad 2. & Caietan. *ibid.* dub. 2. circa resp. ad 2. & alij passim. Probatur, Quia neque ratione materia omnia vota sunt illi subiecta; neque ratione subiectionis persona. Non ratione materia; quia non omnia negotia priuata & publica singulorum, nec omnia bona opera, siue præcepti sint siue consilij, ab ipso arbitrio pendent, sed ea tantum, quæ totam Ecclesiam spectant. Vnde non potest impedire ne laicus ieiunet, ne peregrinetur, oret, humi cubet, elemosynam largiatur, &c. Non ratione subiectionis persona; quia non ita sunt illi subiecti vt habeat dominium in eorum voluntatem, possitque in omnibus illam regere, sicut Prælus regularis regit voluntatem suorum subditorum. alioquin laici non minùs essent subiecti Pontifici in regimine vitæ, quam religiosi suis Prælati: & pro suo arbitrio possent, etiam sine causa, vota Religionis & castitatis in irritum reuocare. Itaque in votis illorum non inest illa tacita conditio, quæ eius consensum respiciat. Idem dicendum de votis Clericorum secularium: nisi materia voti ab ipso arbitrio & dispositione pendeat. Vt si

voceat quis resignare beneficium suum in uorem Monasterij: si Episcopus voceat longam peregrinationem, aut ingredi Religionem, aut non egredi suam diocesim.

DUBITATIO XIV.

Vtrum vota impuberum possint irritari, & à quibus.

Respondeo & Dico Primò; Vota omnia impuberum, (id est marium vsq; ad annum 14. expletum, feminarum vsque ad 12. expletum) in irritum reuocari possunt à patre. Colligunt id DD. ex c. 14. *Mulier*. 32. q. 2. & ex c. 1. de Regularibus in 6. & cap. Ad nostram. 8. extra. eodem. est communis sententia. Idem dicendum de tutore, qui pupillo est loco patris. Mater tamen non potest, nisi mortuo patre sit loco tutoris; quia non ipsa, sed tutor habet patriam potestatem. Quidam putant idem posse magistrum vel herum, si pupillus parvulus & tutoribus careat; quia est loco patris: quod videtur rationi consonum. Ratio cur Iura sic statuerunt est, quia ante illud tempus non præsumuntur passim habere satis iudicij vt mature de huiusmodi rebus statueri possint. itaque ne imprudenter se votis inuoluant, voluit Ius omnia illorum vota esse subiecta potestati eorum, quibus subiunt; per tacitam conditionem, quæ votis inest.

Petes Primò, An hæc vota post illud tempus irritari ab iisdem possint: Sotus lib. 7. q. 3. ar. 2. putat non posse; quia iam non amplius illis ita subiunt. sicut dominus votum serui emissum in seruitute, non potest irritum reddere post seruitutem; cò quòd iam sit extra ipsius potestatem.

Sed contrarium est verius. Ita tenet Caietanus q. 189. ar. 5. & Nauar. cap. 12. num. 71. Lopez p. 1. c. 48. & alij. Ratio est, Quia illud votum ex interpretatione Iuris erat conditionarum; nempe si pater vel tutor non contradixerit. quam conditionem per tractum temporis non amittit. supponimus enim, nullam circa ipsum votum mutationem esse factam, neque illud in ætate pubere fuisse ratificatum. Itaq; cum conditio adhuc maneat, & firmitatem voti quasi suspensam teneat; si pater nolit esse firmam, desinet obligatio.

Nec obstat quòd filius habuerit intentionem seruandi, aut postea fortè illud renouauerit; quia hæc omnia ex errore prouenerunt, quo putauit votum suum ab initio firmum absolute fuisse; vnde non sufficiunt ad ratificandum. Vt enim quis censetur aliquid ratificare, necesse est vt sciens esse inualidum, velit esse validum; vel si nihil de ea re sciat, vt saltem intendat illud confirmare etiam eo euentu quo inualidum fuisset; vt rectè docet Nauarrus ex Caietano supra.

Ad rationem Soti Respondeo, Esse disparem rationem: nam dominus solum potest irritare votum serui, quatenus officit illius obsequijs; non quia iudicium illi non satis maturum, vnde quando non amplius potest officere, non potest irritare. vota autem impuberum possunt irritari, quia ea ætate emissã, quæ sæpè iudicij maturitate caret; quæ qualitas temper manet in illis votis, nisi de nouo confirmentur.

Petes Secundò, Quid dicendum de votis impuberum, quæ conferuntur in tempus pubertatis; vt si voceant aliquid exequendum cum adoleuerint.

Respon-

81
Vota laicorum.

82
Vota impuberum.
Pater & tutor.

83
An post tempus pubertatis.

Verius est posse irritari.

Ratificatio.

Ad rationem Soti.

84
Vota conferuntur in tempus pubertatis.

Respondeo, Hæc eodem modo irritari posse. Ita sentit Silu. Votum. 4. q. 2. & Religio 2. n. 15. ex Panormit. in cap. Scripturæ 4. de voto & voti redemp. Nauar. num. 67. Sotus lib. 7. quæst. 3. ar. 2. Ratio est, quia omnia vota impuberum habent tacitam conditionem ex dispositione Iuris, ob ætatis illius imprudentiam, quæ in omnibus illorum votis locum habet. Idem dicendum de votis Religiosorum, quæ referuntur ad tempus, quo non fuerunt Prælati; quia hæc vota in fauorem Religionis similem conditionem habent, vt antè dictum est, & tenent Auctores prædicti.

85
Vota puerorum.

Dico Secundo, Vota puerum, (id est, quæ nuncupata sunt post annum 14. impletum in matre, & 12. in femina) non possunt à parentibus irrita reddi, nisi quatenus disciplinae familiae, & patriæ potestati obtinent. Horum enim vota solum subsunt parentibus ratione materiae, non ratione dominij in voluntatem. Itaque votum Religionis, castitatis, sacrorum Ordinum, certarum precum, confessionis, communionis, & similia, irritari non possunt. Secus de votis ieiuniorum, præsertim multorum, peregrinationum, & similibus; quia hæc ad gubernationem domesticam pertinent. Realia quoque irritari possunt (nisi fortè habeant bona castrensia vel quasi castrensia) non solum à parente, sed etiam à curatore vsque ad vigesimum quintum ætatis, quia antè illud tempus non habent administrationem. Ita Siluest. Votum. 4. q. 2. Nauar. num. 64. Lopez c. 47. & alij. secus tamen est de votis realibus relatis in tempus, quo erunt sui iuris: quia non officium administrationi curatorum.

86
Vota seruorum.

Dico Tertio, Vota seruorum seu mancipiorum irritari possunt à domino, quatenus eius obsequio possunt esse impedimento, vt votum peregrinandi, recitandi horas canonicas. Si ante seruitutem, cum essent sui iuris, emissa sint, non possunt irritari propriè, sed suspendi. Si non impediunt, non possunt, vt votum castitatis, votum se non inebriandi, signandi se cruce, commendandi se Deo, &c. & omnia illa, quæ referuntur ad tempus finitæ seruitutis.

Voti serui completi est tempus libertatis & seruitutis.

Petes, Quid si ad vtrumque tempus referatur, vt si seruus voueat toto tempore vitæ recitare officium diuinum. Siluest. Votum. 4. q. 2. §. Quintum. putat tale votum posse simpliciter à domino irritum reddi, sicut professio viri inuita vxore facta, est ita irrita, vt ne post mortem quidem illius teneatur ad Religionem redire; vt patet cap. Quidam, de conuers. coniugar. & cap. Placet nobis. eodem.

Sed verius est, non posse irritari nisi pro tempore, quo domino erit subiectus; quia solum illo tempore potest domino obesse: nihil autem ad dominum pertinet, quid postea acturus sit.

Ad argumentum Siluestri Respondeo, Qui profitetur inuita vxore, non obligatur post mortem ingredi: quia id nullo modo promissit aut intendit; non enim mens ipsius erat, vt si nunc impediretur, teneretur ingredi vxore mortua, iam tenex factus. Neque dici potest, eum teneri ratione professionis; quia hæc iure fuit inualida, vxore nolente consentire: nemo enim potest donare quod est alterius. Vnde etiam non tenetur ad paupertatem & obedientiam Prælati; quia hæc non habent locum nisi in Religione; nec alia ratione intendit se ad illa obstringere. Ad castitatem ta-

men tenetur ex interpretatione Iuris, quia hanc vouere poterat inuita vxore. Vnde Ius præsumit illum voluisse hanc absolute vouere. itaque non potest petere debitum: & post mortem vxoris non potest aliam ducere. Secus tamen in conscientia, si non fuit animus se obstringere ad castitatem nisi in statu religioso. quia promissio non obligat vltra intentionem promittentis. Tenetur tamen petenti reddere; quia contrarium promittere non poterat sine ipsius consensu. at ille, de quo agimus, directè vouet facere perpetuò, id est, in seruitute & post. vnde potest tenebitur voto; quia nemini obest: sicut ille. post mortem vxoris tenetur seruare continentiam.

DUBITATIO XV.

Utrum coniunx possit omnia vota coniugis irrita reddere.

87

Notandum est, vota coniugum, de quibus hinc agitur, posse esse emissa vel ante coniugium initum, vel post coniugium ante consummationem, vel matrimonio iam consummato. Rursus, vel eo tempore quo coniunx iam est sui iuris, vt quando aliter commisit adulterium, aut damnatus est hærescos, vel quando coniugi est obnoxius. Denique vel ita sunt emissa, vt sint exequenda constante matrimonio, vel collata sunt in contemptu, quo vouens erit sui iuris.

His positis, multi DD. sentiunt maritum posse irritare omnia vota vxoris constante matrimonio emissa, & implenda; sicut Prælati potest irritare omnia vota Religiosi, & parens omnia vota puellæ impuberis. Ita expressè videtur tenere D. Thomas qu. 88. artic. 8. ad 3. *Nullum*, inquit, *votum Religiosum est firmum, nisi sit de consensu Prælati: sicut nec votum puellæ existens in domo, nisi sit de consensu patris; nec vxoris, nisi sit de consensu viri.* Idem docent Panormit. in cap. Charissimus. 11. num. 5. de conuers. coniugar. Sotus lib. 7. de Iustitia qu. 3. art. 1. Abulenti in cap. 30. Numerorum, qu. 80. Lopez p. 1. cap. 47. dicit esse latistutam. Eandem vt probabilior tenet Sancius libro 9. disput. 39. & citat pro ea multos recentiores viros doctissimos. Probatur Primò, Quia vir est caput vxoris in omnibus præterquam in actu coniugali. ad Ephes. 5. *Mulieres viris suis subdita sint, sicut Domino; quoniam vir est caput mulieris, sicut Christus caput est Ecclesie. sicut Ecclesia subiecta est Christo, ita & mulieres viris suis in omnibus.* Secundo, probari potest ex D. Augustino q. 59. super Numeros, & Scriptura ipsa c. 30. Numerorum. Nam eodem modo loquitur de voto vxoris, & puellæ quæ est in domo parentum; & vult neutram vllò voto teneri, si ille cui subsunt contradixerit. Tertio, Quia consentaneum erat, Deum ita constituere ob leuitatem, inconstantiam, & imprudentiam sexus muliebris, qui se facile votis impleat.

88

Hæc sententia est satis probabilis, & ex ea sequitur Primò, maritum etiam irritare posse votum continentia vxoris suo consensu factum. excipe tamen nisi ipse expressè cesserit iure petendi; aut nisi mutuo consensu & ex pacto vtrumque sit emissum, vt infra dicitur. Confirmari potest ex loco illo Num. 30. Nec obstat, quòd ibi agatur de votis abstinencia: quia votum continentia est votum absti-